

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти		Форма навчання		Навчальний рік/семестр	
----------------------	--	----------------	--	------------------------	--

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Євроінтеграційні процеси
Кафедра	Обліку і аудиту
Освітня програма	Облік і оподаткування
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/ лабораторні заняття/самостійна робота)	Денна форма навчання Тип дисципліни: вибіркова. Кількість кредитів: 4 Лекції: 10 год. Практичні заняття: 20 год. Лабораторні заняття: - Самостійна робота: 6.27 Заочна форма навчання Тип дисципліни: вибіркова Лекції: 4 год. Лабораторні заняття: - Самостійна робота: 2.31
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	д.і.н., професор, кафедри обліку і аудиту Кіш Єва Бернатівна Консультації: понеділок: 14:00-16:00 email : kiss.eva@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Дисципліна "Євроінтеграційні процеси" є вибірковою навчальною дисципліною й ґрунтується на досягнутих здобувачами знаннях і компетентностях з наступних дисциплін: Економіка.
Анотація дисципліни	Головною особливістю навчальної дисципліни «Євроінтеграційні процеси» передбачає навчання фахівців на бакалаврському рівні і можливість їх використання при практичній організації різних форм співробітництва як з державами Європейського Союзу, так і з різними європейськими структурами, а також підготовки до самостійного ведення бізнесу в ЄС.
Мета	Метою викладання навчальної дисципліни є комплексне висвітлення проблематики європейської інтеграції в історичному, теоретичному і практичному спектрах аналізу.
Завдання	Основними завданнями вивчення дисципліни є

	- знайомство з основними історичними етапи становлення ЄС, культурноцивілізаційними чинниками інтеграційних процесів, - висвітлення теоретичних інтерпретації європейської інтеграції, - розкриття інституційної структури Європейського Союзу, функцій і ролі головних інституцій ЄС, - представлення моделей розробки і прийняття рішень в Європейському Союзі, - розкриття принципів формування і моделей зовнішньої політики ЄС. Предметом вивчення навчальної дисципліни є історичні, концептуальні, інституційно- структурні засади функціонування Європейського Союзу.
Загальні та фахові компетентності	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набувати наступних важливих складових компетентностей: Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації ЗК 3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/ способів мислення. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність відрізняти суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім. ЗК 6. Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту. Фахові (спеціальні) компетентності: ФК 1. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності. ФК 2. Здатність опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси. ФК 3. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища. ФК 4. Здатність володіти знаннями з історії європейської інтеграції та Європейського Союзу як етапу сучасної європейської історії в порівняльній перспективі. ФК 5. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між сучасною ситуацією в європейському співтоваристві та процесами минулого.
Очікувані програмні результати навчальної дисципліни	Програмні результати навчання з дисципліни "Євроінтеграційні процеси": ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. ПРН 2. Демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами. ПРН 3. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-

	аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПРН 4. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв’язку, беручи до уваги наявні ресурси. ПРН 5. Організовувати розробку та проведення проектів у сфері економіки із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.
Основна тематика дисципліни	Змістовий модуль 1. Історичні та концептуальні засади європейської інтеграції Тема 1. Вступ. Суть, етапи та напрями розвитку європейської інтеграції. Тема 2. Цивілізаційні чинники європейської єдності. Тема 3. Об’єднавчі проекти Європи в історичній ретроспективі. Тема 4. Європейська інтеграція у спектрі концептуально-методологічних підходів. Змістовий модуль 2. Нормативно-інституційні засади функціонування Європейського Союзу Тема 5. Етапи становлення Європейського Союзу. Розширення ЄС. Тема 6. Інституції Євросоюзу. Розширення ЄС. Тема 7. Спільні політики ЄС. Тема 8. Зовнішньополітична діяльність Європейського Союзу. Тема 9. Європейська політика сусідства, Україна-ЄС.
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Поточна форма оцінювання: - індивідуальне усне опитування; - індивідуальне письмове опитування (самостійна робота); - презентація результатів самостійної роботи (реферати, опитування); Проміжна форма оцінювання: - заліковий модуль; Підсумкова форма оцінювання – залік. Поточний контроль. Систематичність та активність роботи студента на заняттях. Максимальна оцінка контролю систематичності та активності роботи студента на заняттях становить 10 балів. Порядок оцінювання: 10 балів – відвідано не менше 90 % семінарських (практичних) занять та отримано оцінки "добре", "відмінно". 8 балів – відвідано не менше 75 % семінарських (практичних) занять та отримано оцінки "добре", "відмінно" або не менше 90 % занять та отримано оцінки "задовільно", "добре", "відмінно". 5 балів – відвідано не менше 60 % семінарських (практичних) занять та отримано оцінки "добре", "відмінно", або не менше 75% занять та отримано оцінки "задовільно", "добре", "відмінно". 3 бали – відвідано не менше 50 % семінарських (практичних) занять та отримано оцінки "добре", "відмінно", або не менше 60 % занять та отримано оцінки "задовільно", "добре", "відмінно". Систематичність та активність роботи всіх інших студентів оцінюється в 0 балів. Виконання завдань на практичних заняттях. За виконання

	завдань на практичних заняттях студент може отримати оцінку у 10 балів. Для цього необхідно мати не менше двох відповідей /або написання двох самостійних робіт (кожна з яких оцінюється максимально у 5 балів). Ця відповідь складається із: - теоретичних відповіді по темі заняття – до 2 балів; - самостійного розв’язку задачі середнього або високого рівня складності – до 2 балів; - обґрунтування висновків за результатами розв’язку завдань – до 1 балу. Якщо студент бере участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, наукових конференціях тощо, то до підсумкової суми балів додається відповідна кількість балів в залежності від результативності вищевказаних робіт. Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні завдань для самостійного розв’язання увага також приділяється якості, самостійності виконаних завдань. Шкала оцінювання: За шкалою університету За національною шкалою За шкалою ECTS 90-100 відмінно А (відмінно) 85-89 добре В (дуже добре) 75-84 С (добре) 65-74 задовільно D (задовільно) 60-64 Е (достатньо) 35-59 незадовільно FХ (незадовільно з можливістю повторного складання) 1-34 F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом) Студент вважається атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60 балів. Загальне семестрове оцінювання результатів у формі іспиту проводиться за 100-бальною системою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • поточний усний, письмовий, тестовий контроль: 60% семестрової оцінки; • іспит: 40% семестрової оцінки.
Політика навчальної дисципліни	Політика оцінювання – Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). – Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). – Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних

	причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу
Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	У процесі викладання дисципліни передбачено застосування таких основних методів навчання як: 1) Лекція – це основна форма проведення занять, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу; систематизований виклад певних наукових або науковометодичних відомостей, ілюстрованих при необхідності засобами наочності або демонстрацією за допомогою презентацій. 2) Практичні заняття – навчальне заняття, під час якого студенти знайомляться з принципом дії та устроєм реальних об’єктів, виконують за певними методиками типові завдання. 3) Самостійна робота студента - є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов’язкових аудиторних занять. Мета виконання самостійної роботи – поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань і практичних умінь. Під час занять використовуються методи навчання за наступними видами: - пояснювально-ілюстративний метод або інформаційнорецептивний (лекція, дискусія); - наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); - репродуктивний метод (відтворення матеріалу на практичних заняттях із використанням різноманітних практичних та ситуаційних завдань та форм самоконтролю); - робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання реферату); - відео метод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп’ютерними засобами навчання (мультимедійні засоби). А також використовуються метод проблемного викладання, частково-пошуковий метод, з нетрадиційних - активні методи навчання: ділові ігри та дискусійні методи. Також використовується метод аналізу конкретних ситуацій як нетрадиційний метод навчання, якому властиві: наявність складної задачі чи проблеми, формулювання викладачем контрольних запитань з даної проблеми, обговорення можливих варіантів її вирішення. Навчальний процес потребує використання: комп’ютера, комп’ютерних систем та мереж, мультимедійного обладнання та бібліотечних фондів.
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	Базова література Навчально-методичне забезпечення 1. Аракелян М. Р. Право Європейського Союзу : підручник / М. Р. Аракелян, М.Д.Василенко. – О. : Фенікс, 2012. – 390 с. 2. Бояр А. Торговельно-економічні відносини між Україною та ЄС : регулювання зовнішньої торгівлі та конкуренції в умовах єдиного ринку ЄС: підручник / А. Бояр; [за заг. ред. М. Бойцуна, Я. Мудрого, О. Рудика]. – К. : Міленіум, 2008. – 384 с. 3. Галик В.М. Україна в Європі і світі : навч. посіб. + компакт-

диск. / В.М. Галик – К., 2013. – 364 с.

4. Горюнова Є.Л. Євроінтеграція : навч. посіб. / Є. Л. Горюнова. – К. : Академвидав, 2013. – 224 с.
5. Європейський Союз : Історія і засади функціонування : навч. посіб. – 2-ге вид., виправ. і доп. / Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. – К., 2012. – 759 с.
6. Грицяк І.А. Правова та інституційна основи Європейського Союзу : підручник / І. А. Грицяк, В. В. Говоруха, В. Ю. Стрельцов. – Х. : Магістр, 2009. – 620 с.
7. Кіш Є. Центральна Європа в сучасній системі єврорегіональної інтеграції. Монографія / Єва Кіш. - Ужгород: Ліра, 2008. – 440 с.
8. Консолідовані версії договору про Європейський Союз та договору про функціонування Європейського Союзу (2010/С 83/01): хрестоматія / упоряд. Б. В. Бабіна. – О. : Фенікс, 2012. – 294 с.
9. Шамбровський Г.О. Регіональна політика Європейського Союзу: навч. посіб. / Г.О. Шамбровський. – К. : Знання, 2011. – 187 с.
10. Стрельцов В. Ю. Європейська економічна інтеграція: навч. посіб. / В. Ю. Стрельцов ; [за заг. ред. М. Бойцуна, Я. Мудрого, О. Рудика]. – Харків : ХарРІ НАДУ «Магістр», 2009. – 148 с.

Наукова література

1. Андрущенко В. П. Світанок Європи : монографія / В. Андрущенко. – К.: Знання України, 2011. – 1009 с.
2. Балух В. О. Історія античної цивілізації. В 3-х т. Т. 1. Стародавня Греція / В.О. Балух. – К.: Вид-во: Наші книги, 2007. – 656 с.
3. Винайдення традиції / за ред. Е. Гобсбаума та Т. Рейнджера. 2-ге вид., випр. – К.: Ніка-Центр. – 2010. – 448 с.
4. Вояковський Д. Ментальні кордони в Європі без кордонів / Д. Вояковський; [пер. з польськ.]. – К. : Ніка-Центр. – 2012. – 320 с.
5. Гібернау М. Ідентичність націй / М. Гібернау; [пер. з англ. П. Тащук]. – К.: Темпора, 2012. – 303 с.
6. Європейський Союз і світова політика / за ред. Е. Гембл, Д. Лейн; [пер. з англ. О. Насика]. – К.: «Наука», 2011. – 360 с.
7. Жити разом: поєднання різноманіття і свободи в Європі ХХІ століття. Доповідь Групи видатних осіб Ради Європи / [Пер. з англ.] – Львів : Літопис, 2011. – 112 с.
8. Зидентоп Л. Демократія в Європі / Л. Зидентоп. – М.: Логос, 2001. – 360 с.
9. Кіш Є. Проблеми розширення Європейського Союзу на Схід // Міжнародні зв'язки України. – Київ: Інститут історії України НАН України. - Випуск 17, 2008. – С.362-383.
10. Кіш Є. Пошуки теоретичних моделей європейської інтеграції // Політичний менеджмент. – Київ. - №6 (9). - 2004. – С.103-114.
11. Мак-Ніл В. Сходження Заходу. Історія людської спільноти / В.

- Мак-Ніл; [пер. з англ.]. – 2-ге вид., випр. К.: Ніка-Центр. – 2011. – 960 с.
12. Мінк Ж. Європа та її болісні минувшини / Ж. Мінк, Л. Неймайер; [пер. з фр. С. Марічева]. – К.: «Ніка-Центр». – 2009. – 272 с.
13. Норман Д. Європа. Історія / Д. Норман. – К.: Видавництво: Основи, 2012. – 1464 с.
14. Тешке Б. Миф о 1648 годе: класс, геополитика и созданиесовременныхмеждународныхотношений / Б. Тешке; [пер. с англ. Д. Кралечкина]. – М.: Изд. Дом. Гос. унта – Высшейшколыэкономики, 2011. – 416 с.
15. Фішер Й. Історія повертається. Світ після 11 вересня і відродження Заходу / Й. Фішер; [пер. з нім. І. Андрущенко]. – К.: Темпора, 2013. – 536 с.
16. Шіммельфенніг Ф. Європеїзація Центральної та Східної Європи / Ф. Шіммельфенніг, У. Зедельмаєр. – К.: Юніверс, 2010. – 288 с.
17. Шульга М. Критерії європейської ідентичності / М. Шульга // Політичний менеджмент. – № 2. – 2010. – С. 139–147.
18. Яхтенфукс М. Європейська інтеграція / М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох та ін; [пер. з нім. М. Яковлєва]. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 394 с.

Нормативно-правові джерела

1. Консолідовані версії договору про Європейський Союз та договору про функціонування Європейського Союзу (2010/С 83/01) : хрестоматія / упоряд. Б. В. Бабіна. – О.: Фенікс, 2012. – 294 с.
2. Україна-Європейський Союз: зібрання міжнародних договорів та інших документів (1991-2009) / за заг. ред. О.С. Камишева. – К.: Юстиніан, 2010. – 608 с.
3. Засновницькі договори ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eurlex.europa.eu/en/treaties/new_founding_treaties.htm#founding
4. TreatyestablishingtheEuropeanCoalandSteelCommunity (1951) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://eurlex.europa.eu/en/treaties/new_founding_treaties.htm#founding
5. TheTreatyofRome, officiallytheTreatyestablishingtheEuropeanEconomic (1957) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eurlex.europa.eu/en/treaties/new_founding_treaties.htm#foundingCommunity (TEEC)
6. TreatyestablishingtheEuropeanAtomicEnergyCommunity (1957) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eurlex.europa.eu/en/treaties/new_founding_treaties.htm#founding
7. SchengenConventionimplementingtheSchengenAgreement (1985) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922\(02\):en:HTML](http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922(02):en:HTML)
8. SingleEuropeanAct (1986) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:11986U/TXT>

9. TheMaastrichtTreatyTheTreatyonEuropeanUnion (TEU) (1992) - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.eurotreaties.com/maastrichtec.pdf
10. TheCopengagenCriteria (1993) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://europa.eu/rapid/press-release_DOC-93-3_en.htm?locale=en
11. TheTreatyofAmsterdam (theTreatyofAmsterdammendingtheTreatyoftheEuropeanUnion, theTreatiesestablishingtheEuropeanCommunitiesandcertainrelatedacts) (1997) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.eurotreaties.com/amsterdamtreaty.pdf
12. TheTreatyofNice (TreatyofNiceamendingtheTreatyonEuropeanUnion, theTreatiesestablishingtheEuropeanCommunitiesandcertainrelatedacts) (2001) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.eurotreaties.com/nicetreaty.pdf
13. TheDraftTreatyestablishingaConstitutionforEurope (TCE) (2004) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: european-convention.eu.int/docs/treaty/cv00850.en03.pdf
14. TheTreatyofLisbon (2007) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://europa.eu/lisbon_treaty/full_text Інформаційні ресурси

Офіційні Інтернет-представництва інституцій Європейського Союзу

- Офіційний веб-сайт Європейського Союзу – <http://europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Європейської Ради – <http://www.european-council.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Ради ЄС – <http://www.consilium.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Європейської Комісії – <http://ec.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Європейського Парламенту – <http://www.europarl.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Суду Європейського Союзу – <http://curia.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Суду Аудиторів – <http://www.eca.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Соціально-Економічного Комітету ЄС – <http://www.eesc.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Комітету Регіонів – <http://cor.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Представництва ЄС в Україні – <http://eeas.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Європейської Служби Зовнішньої Діяльності – <http://eeas.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Інформаційного Центру Сусідства ЄС – <http://www.enpi-info.eu>
- OnlineResourceGuideto EU ForeignPolicy – <http://www.eufp.eu>
- Офіційний веб-сайт Європейського Омбудсмена – <http://www.ombudsman.europa.eu>
- Офіційний веб-сайт Європолу – <https://www.europol.europa.eu>
- Інтернет-портал законодавства ЄС – <http://eur-lex.europa.eu>
- TheEuropeanUnionAgencyforFundamentalRights (FRA) – <http://fra.europa.eu/en>

	Веб-представництва Європейських партій European Peoples Party (Christian Democrats) – http://www.eppgroup.eu. The Alliance of European Conservatives and Reformists (ECR) – http://ecrgroup.eu. The Alliance of Liberals and Democrats for Europe (ALDE) – http://www.alde.eu/en/. Europe for Freedom and Direct Democracy [Electronic resource]. – Режим доступу: http://www.efdgroup.eu. Nordic Green Left (GUE/NGL) – http://www.guengl.eu. The Greens/European Free Alliance [Electronic resource]. – Режим доступу: http://www.greensefa.eu. – Title from the screen. Group of Progressive Alliance of Socialists and Democrats S&D – Режим доступу: http://www.socialistsanddemocrats.eu. Веб-сторінка Європейської громадянської ініціативи – European Citizens' Initiative Official Register – http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome Офіційний веб-сайт Європейського Омбудсмана – http://www.ombudsman.europa.eu Офіційний веб-сайт Європолу – https://www.europol.europa.eu Веб-портал законодавства ЄС – http://eur-lex.europa.eu Онлайн ресурс Європейського Агентства з основних прав (The European Union Agency for Fundamental Rights (FRA)) – http://fra.europa.eu/en Офіційне Інтернет-представництво Європейської конфедерації профспілок – Режим доступу: https://www.etuc.org/ Інтернет-адреси інформаційних центрів і науково-дослідних установ Глосарій термінів Європейського Союзу – http://europa.dovidka.com.ua Он-лайн портал європейських новин (укр.) – http://ua.euronews.com Веб-портал Мережі центрів європейської інформації в Україні – http://ukrcei.org/lincs/ Інтернет-ресурс журналу Europe's World – http://europesworld.org The Center for European Policy Studies – http://www.ceps.be ENERPI (European Network of Economic Policy Research Institutes) – http://www.enepri.eu EPIN (European Policy Institutes Network) – http://www.epin.org Institute for European Studies – http://www.ies.be Eurostat (The statistical office of the European Union) – http://epp.eurostat.ec.europa.eu Eurobarometer (the Public Opinion Analysis sector of the European Commission) – http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm Europeans' Engagement in Participatory Democracy. Report. Fieldwork: February 2013. – Publication: March 2013 / Flash Eurobarometer 373. – http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_373_en.pdf
--	---